

SKRIVELSE

Förbundsdirektionen

Granskning av årsredovisning 2017

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har PwC granskat förbundets årsredovisning för perioden 2017-01-01—2017-12-31. Granskningen ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2017.

Syftet med granskningen är att ge förbundets revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål direktionen beslutat om. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

Vi bedömer att årsredovisningen endast delvis redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Till följd av att det inte sker en systematisk utvärdering av verksamhetsmålen för år 2017 saknas tillräckliga underlag för att göra revisionell bedömning av måluppfyllelsen.

Det ekonomiska resultatet för år 2017 är delvis förenligt med fastställda mål. Bedömningen baseras på att verksamheten uppnått målet avseende kostnadstäckningsgraden inom kollektivtrafiken. Målet avseende ökad kostnadseffektivitet har inte uppnåtts.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och i stort upprättade enlighet med god redovisningssed.

Underlag för gjorda bedömningar framgår av bifogad rapport.

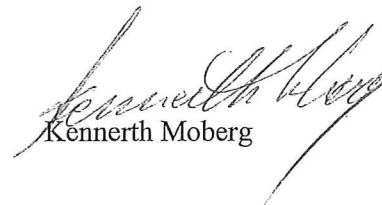
För framtiden lämnas följande rekommendationer:

- Att rapporteringen av förbundets och bolagens samlade verksamhets och den ekonomiska analysen i årsredovisningen utvecklas.
- Att direktionen tillser att årsredovisningen innehåller en systematisk utvärdering av samtliga fastställda mål.
- Att noter och tilläggsupplysningar till resultat- och balansräkningarna utvecklas till nästa år.

Luleå 2018-05-16

Anders Åknert
revisionens ordförande

Agneta Heikki

Kenneth Moberg

Bilaga:

Revisionsrapport ”Granskning av årsredovisning 2017”, maj 2018, PwC

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2017

Kommunalförbundet
Norrbottens läns
Kollektivtrafikmyndighet

Per Stålberg
Certifierad kommunal
revisor

Maj 2018

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2.	Revisionskriterier	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	Revisionell bedömning	6
3.2.	God ekonomisk hushållning	6
3.2.1.	Iakttagelser	6
3.2.2.	Revisionell bedömning	7
3.3.	Rättvisande räkenskaper	7
3.3.1.	Iakttagelser	7
3.3.2.	Revisionell bedömning	8

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna granskat förbundets årsredovisning för perioden 2017-01-01—2017-12-31. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2017.

Syftet med granskningen är att ge förbundets revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål direktionen beslutat om. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen endast delvis redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Dels bör rapporteringen ske av förbundets och bolagens samlade verksamhets och den ekonomiska analysen kan också utvecklas.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål direktionen beslutat om avseende god ekonomisk hushållning?

Till följd av att det inte sker en systematisk utvärdering av verksamhetsmålen för år 2017 saknas tillräckliga underlag för att göra revisionell bedömning av måluppfyllelsen.

Det ekonomiska resultatet för år 2017 är delvis förenligt med fastställda mål. Bedömningen baseras på att verksamheten uppnått målet för kostnadstäckningsgraden. Mål avseende ökad kostnadseffektivitet inom kollektivtrafiken har inte uppnåtts.

Förbundsdirktionen bör tillse att årsredovisningen innehåller en systematisk utvärdering av samtliga fastställda mål.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och upprättade i enlighet med god redovisningssed. Noter och tilläggsupplysningar till resultat- och balansräkningarna kan däremot utvecklas till nästa år.

2. Inledning

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner, landsting och kommunalförbund. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är förbundsdirektionen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9 a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål direktionen beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål direktionen beslutat om avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Granskningen har utförts enligt god revisionssed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma.

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Direktionens beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Utveckling av förbundets verksamhet

I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. Av årsredovisningen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter. Däremot bör utveckling ske vad avser beskrivning och analys av ekonomin för förbundet utöver det som framgår av resultat- och balansräkningarna.

Utöver redovisning av och statistik rörande förbundets mål som fastställts i trafikförsörjningsprogrammet innehåller förvaltningsberättelsen beskrivning av förbundets betydande samrådsarbete med externa parter, information kring olika pågående projekt, några punkter ur internkontrollplanen och målsättningar med den nya trafikförsörjningsplanen mm.

Förbundets ändamål, organisation, beslutade linjer för allmän trafikplikt samt plan för arbetsmiljöarbetet är andra exempel på vad som presenteras i årsredovisningen.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen ger en kortfattad beskrivning av vilka företag som ingår i förbundskoncernen.

Däremot omfattar inte förvaltningsberättelsen en beskrivning av den samlade koncernens verksamhet. Mycket av det som framgår i form av upplysningar om ekonomi och verksamhet, utöver förbundets dito, avser Länstrafiken. Rapportering kring de övriga bolagen är mycket begränsad

Av kommunallagen framgår bland annat att direktionen, i sin uppsiktsplikt över sina hel- och delägda bolag, årligen ska säkerställa att bolagen har bedrivit sina verksamheter i enlighet med de kommunala ändamålen och inom sina kommunala befogenheter (Kommunallagen 6:9). Denna åiterrapportering sker lämpligast i förvaltningsberättelsen i förbundets årsredovisning. Denna redovisning saknas även i år.

Investeringsredovisning

Investeringsverksamheten i förbundet är begränsad och i år har inga investeringar genomförts. För ändamålet fanns 200 tkr avsatt 2017.

Driftredovisning

Fortsatt saknar årsredovisningen en driftsredovisning för förbundet, alltså hur utfallet förhåller sig till beslutad budget. Denna redovisning ska framgå av förvaltningsberättelsen enligt bestämmelserna i den kommunala redovisningslagen.

Till i år har dock en driftsredovisning för koncernen tillförts. Av denna framgår att koncernens resultat blev 22 mnkr lägre än budgeterat. Konsekvensen av detta blir att medlemmarna får tillskjuta motsvarande belopp för att ett nollresultat ska kunna redovisas.

De större posterna som påverkar resultatet negativt är:

Orsak	Budgetavvikelse
Indexjustering för främst bränsle	-10,8 mnkr
Budgetneddragning Regionen	-3,6 mnkr
Justering biljettintäkter mot Västerbotten	-2,4 mnkr
Nedskrivning äldre biljettsystem	-1,2 mnkr
Underskott Bussgods	-4,5 mnkr

3.1.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen endast delvis redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Dels bör rapporteringen ske av förbundets och bolagens samlade verksamhets och den ekonomiska analysen kan också utvecklas.

3.2. God ekonomisk hushållning

I kommunallagen framgår att kommuner, landsting och kommunalförbund i samband med budget ska anta mätbara mål för verksamhet och ekonomi. Dessa mål ska sedan årligen följas upp och utvärderas i årsredovisningen.

3.2.1. Iakttagelser

Mål för verksamhet och ekonomi

Förbundet har i sitt regionala trafikförsörjningsprogram antagit fem funktionsmål som utgår från regeringens övergripande transportpolitiska mål, att "säkerställa en samhälls-ekonomisk effektiv och långsiktig hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet". Målen redovisas även i förbundets budget och verksamhetsplan för 2017.

Funktionsmål	Definition	Indikatorer
1. Tillgänglighet	Minst 80 % av resenärerna ska bedöma sin nöjdhet med kollektivtrafiken som fyra eller fem på en femgradig skala.	-nöjdhet, allmänhet och kund -andel tillgänglighetsanpassade fordon -andel tillgänglighetsanpassade hållplatser
2. Attraktivitet	Kollektivtrafiksystemet ska hålla en god kvalitet, vara användarvänligt, sammanhållet och samordnat. Ambitionen är att öka kollektivtrafik-resandet med 10-15 % över en femårsperiod.	-nöjdhet, allmänhet och kund -antal påstigande -marknadsandel
3. Miljö	Kollektivtrafiken ska planeras och utformas så att miljöpåverkan minskar och energieffektiviteten ökar.	-andel km med förnybara bränslen -fordonens utsläpp per resa -energiförbrukning per resa
4. Regional effektivitet	Kollektivtrafiken ska utvecklas för att stärka förutsättningarna för en	-arbetspendlingens utveckling -marknadsandel av arbetspendling i

	sammanhållen och utvidgad arbetsmarknadsregion.	starka stråk -resmöjligheter för arbetspendling i angränsande län
5. Ekonomi	Kollektivtrafiken ska planeras och utförs för ökad kostnadseffektivitet. Mål om kostnadstäckningsgrad på 50 %.	-intäktsutveckling -kostnadstäckningsgrad -nettokostnad per personkilometer

I årsredovisningen görs avstämning mot några av indikatorerna. De flesta kommenteras och redovisas någon form av statistik för men endast ett fåtal är målsatta och någon samlad bedömning av måluppfyllelsen lämnas inte.

Av de indikatorer som har målsatts och utvärderas så framgår att verksamheten endast i låg utsträckning når målen (målområde 1-4). Vad gäller ekonomimålet så uppnås en kostnadstäckningsgrad på ca 50 %.

3.2.2. Revisionell bedömning

Till följd av att det inte sker en systematisk utvärdering av verksamhetsmålen för år 2017 saknas tillräckliga underlag för att göra revisionell bedömning av måluppfyllelsen.

Det ekonomiska resultatet för år 2017 är delvis förenligt med fastställda mål. Bedömningen baseras på att verksamheten uppnått målet om kostnadstäckningsgraden. Mål avseende ökad kostnadseffektivitet inom kollektivtrafiken har inte uppnåtts.

Förbundsdirektionen bör tillse att årsredovisningen innehåller en systematisk utvärdering av samtliga fastställda mål.

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt samtliga förbundets intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under perioden. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Resultaträkningens uppställning överensstämmer med bestämmelserna i den kommunala redovisningslagen. Däremot så bör tilläggsupplysningar till resultaträkningen i form av noter utvecklas.

Årets resultat uppgår till -29 tkr vilket i stort är i enlighet med det budgeterade nollresultatet.

I jämförelse med föregående år har verksamhetens intäkter minskat och kostnader ökat något vilket kompenseras med ett lite högre bidrag från medlemmarna, Regionen och kommunerna.

Balansräkning

Balansräkningen är i stort uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter. Vidare

---

redovisar balansräkningen i allt väsentligt förbundets tillgångar och skulder per balansdagen och dessa har värderats och periodiserats enligt principerna i KRL.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd gällande rekommendation och omfattar tillräckliga tilläggsupplysningar. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns. Årets kassaflöde är positivt och uppgår till 0,4 mnkr (4,1 mnkr).

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är i stort uppställda enligt redovisningslagen och omfattar tillräckliga noter. Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s rekommendation 8.2 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninternerna poster har utförts och det koncernmässiga resultatet uppgår till -3 tkr.

3.3.2. *Revisionell bedömning*

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och upprättade i enlighet med god redovisningssed. Noter och tilläggsupplysningar till resultat- och balansräkningarna kan däremot utvecklas till nästa år.

2018-05-16

Per Stålberg

Projekt- och uppdragsledare